

สมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

อุบล จ้วงพานิช¹ RN, MSN, อพย. (การพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์)

อภิญา คารมณัฏราช² RN, MSN,²

มัทรี ศรีพรรณ³ RN, M.A.,

ณัฐรัชญา ไชยวงษ์⁴ RN, MSN.

บทคัดย่อ: การวิจัยเชิงบรรยายนี้ เพื่อศึกษาสมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด โรงพยาบาลศรีนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัด จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามสมรรถนะพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาล ทั้ง 7 สมรรถนะ มีคะแนนระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและการบริหารยาเคมีบำบัด ด้านการจัดการความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน ด้านการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อน-ระหว่าง-และหลังได้รับยาเคมีบำบัด ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคและผลกระทบ ด้านการสื่อสาร การสอนและการให้ข้อมูล สำหรับสมรรถนะด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ พบมีค่าคะแนนสูงสุด ส่วนสมรรถนะด้านการพัฒนาความรู้และการวิจัย พบว่ามีค่าคะแนนน้อยที่สุด ส่วนระดับสมรรถนะของพยาบาล โดยภาพรวม พบว่า พยาบาลประเมินตนเองในระดับมากที่สุด ควรใช้ข้อมูลนี้เป็นพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดต่อไป

วารสารการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ไทย 2558; 2 (1) 69-81

คำสำคัญ: สมรรถนะของพยาบาล การให้ยาเคมีบำบัด

¹พยาบาลเชี่ยวชาญ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²พยาบาลชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³พยาบาลชำนาญการ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

⁴พยาบาลชำนาญการ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเคมีบำบัดเป็นยาที่ใช้ในการรักษาโรคมะเร็งออกฤทธิ์โดยการรบกวนหรือยับยั้งการเจริญเติบโตและการแบ่งตัวของเซลล์มะเร็งซึ่งเป็นเซลล์ที่ผิดปกติ ความเสี่ยงจากยาเคมีบำบัดอาจเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนหรือกระบวนการใช้ยา เริ่มจากความเสี่ยงจากการสั่งใช้ยา การบริหารยาและการกำจัดขยะที่ปนเปื้อนยา การบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากทีมการรักษา ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล เภสัชกร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่ดีที่สุด สำหรับพยาบาลมีบทบาทหน้าที่ในการดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดได้ถูกต้อง ดังนั้นสภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย¹ จึงได้กำหนดคุณสมบัติพยาบาลที่สามารถให้ยาเคมีบำบัดในผู้ป่วยโรคมะเร็งได้ จะต้อง มีประสบการณ์ดูแลผู้ป่วยมะเร็ง ครบ 2 ปีและผ่านการอบรมการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งทุกชนิดที่มารับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด สถิติการให้บริการในหอผู้ป่วยเคมีบำบัด 5จ ใน ปี พ.ศ. 2556 จำนวน 2,894 คน ต่อปี ปริมาณยาเคมีบำบัดที่ให้เฉลี่ย 40-50 ชนิดต่อวัน การให้บริการในหน่วยให้เคมีบำบัดผู้ป่วยนอก 2จ จำนวน 8,527 คน ต่อปี ปริมาณยาเคมีบำบัดที่ให้เฉลี่ย 80-150 ชนิดต่อวัน ดังนั้นพยาบาลจะต้องมีสมรรถนะเพียงพอในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งแบบองค์รวมและสามารถบริหารยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยสำหรับผู้ป่วย² จากการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติ ในการให้ยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลสังกัดรัฐ³ พบว่าสมรรถนะของพยาบาลประกอบด้วย 7 สมรรถนะหลัก คือ สมรรถนะด้าน

ความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและการบริหารยา ด้านการจัดการความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน ด้านการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อน ระหว่างและหลังได้รับยาเคมีบำบัด ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคและผล กระทบ ด้านการสื่อสาร การสอนและการให้ข้อมูล สมรรถนะด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ และด้านการพัฒนาความรู้และการวิจัย การพัฒนาพยาบาล เพื่อให้มีสมรรถนะในการบริหารยาเคมีบำบัด จะต้องทำอย่างต่อเนื่องและควรมีการประเมินสมรรถนะพยาบาลที่ให้ยาเคมีบำบัดเป็นระยะ เพื่อให้บริการผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ดังนั้นผู้วิจัย จึงต้องการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ในหอผู้ป่วยที่ให้บริการรักษาด้วยยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ผลการวิจัยนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาล⁴ ที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กรอบแนวคิด

การศึกษานี้ ใช้กรอบแนวคิดของ นุจรี สันติสำราญวิไลและสุชาดา รัชชกุล³ ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลสังกัดของรัฐ โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ สมรรถนะของพยาบาลจากการทบทวนงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศร่วมกับข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการพยาบาลและแพทย์ด้านการ

ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัดทั่วประเทศ ได้
สมรรถนะของพยาบาล ผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัด
ประกอบด้วย 7 สมรรถนะหลัก คือ สมรรถนะด้าน
ความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและการบริหารยา ด้าน
การจัดการความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน ด้านการ
เตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อน ระหว่างและหลังได้รับ
ยาเคมีบำบัด ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคและ
ผลกระทบ ด้านการสื่อสาร การสอนและการให้ข้อมูล
สมรรถนะ ด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ และด้าน
การพัฒนาความรู้และการวิจัย

วิธีการดำเนินงาน

เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาสมรรถนะ
ของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด
กลุ่มตัวอย่าง เป็นพยาบาลประจำการที่กำลังปฏิบัติ
งาน ที่หอผู้ป่วยเคมีบำบัด 5จ จำนวน 15 คน หน่วย
เคมีบำบัดผู้ป่วยนอก 2จ จำนวน 16 คน และหอผู้ป่วย
พิเศษ 6ข จำนวน 9 คน รวมทั้งหมด 40 คน ใน
โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระยะเวลาเก็บข้อมูล 3 เดือน
ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2557 ถึงวันที่ 11
กุมภาพันธ์ 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะพยาบาลที่
ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด เป็น
แบบสอบถามที่ นำมาจากงานวิจัยของนุจรี สันติ
สำราญวิไลและสุชาดารัชชกุล³ ลักษณะแบบสอบถาม
เป็นข้อคำถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ เริ่ม
จากคะแนน 1-4 คะแนน 4 หมายถึง สมรรถนะ

พยาบาลเคมีบำบัดในระดับมากที่สุด คะแนน 3
หมายถึง สมรรถนะพยาบาลเคมีบำบัดในระดับมาก
คะแนน 2 หมายถึง สมรรถนะพยาบาลเคมีบำบัดใน
ระดับปานกลาง คะแนน 1 หมายถึง สมรรถนะ
พยาบาลเคมีบำบัดในระดับน้อย ประกอบด้วย
สมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยา
เคมีบำบัด 7 สมรรถนะหลัก จำนวน 40 ข้อ ค่าคะแนน
อยู่ระหว่าง 40-160 คะแนน ประกอบด้วย 1) ด้าน
ความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและบริหารยาเคมีบำบัด
2) ด้านการจัดการความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน 3)
ด้านการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนระหว่างและ
หลังได้รับยาเคมีบำบัด 4) ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยว
กับโรคและผลกระทบ 5) ด้านการสื่อสาร การสอน
และการให้ข้อมูล 6) ด้านจริยธรรมและการพิทักษ์
สิทธิ และ 7) ด้านการพัฒนาความรู้ และการวิจัย การ
ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำมา
ทดลองใช้กับพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยา
เคมีบำบัด จำนวน 30 คน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
เท่ากับ 0.85 และมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของ
คะแนนตามวิธีการหาอันตรภาคชั้นโดยใช้พิสัย⁴ โดย
1) หาพิสัย= คะแนนสูงสุด- ต่ำสุด (160-40=120)
2) กำหนดชั้นทั้งหมด 4 ชั้น 3) หาความห่างของชั้น
 $120/4 = 30$ 5) กำหนดคะแนน ต้องเอาเลขที่ลงตัว
โดยเริ่มจากขีดจำกัดของคะแนนแต่ละชั้น เริ่มต้นด้วย
คะแนนสูงสุด ลงไปจนถึงชั้นของคะแนนต่ำสุด

เกณฑ์ การแปลผลคะแนนสมรรถนะของ
พยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัดรายด้านและโดย
รวม ดังนี้

สมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

สมรรถนะ	ระดับ	รายด้าน	โดยรวม
สมรรถนะพยาบาลเคมีบำบัด	ระดับมากที่สุด	ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.25-4	120-160
สมรรถนะพยาบาลเคมีบำบัด	ระดับมาก	ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.5-3.24	90-119
สมรรถนะพยาบาลเคมีบำบัด	ระดับปานกลาง	ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.75-2.49	60-89
สมรรถนะพยาบาลเคมีบำบัด	ระดับน้อย	ค่าเฉลี่ยคะแนน 1-1.74	30-59

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากผ่านการอนุมัติการทำวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรม โดยผู้วิจัยอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามจนเข้าใจและให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที

จริยธรรมในการวิจัย

หลังจากโครงการวิจัยผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยยึดตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Helsinki' Declaration) และได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เลขที่โครงการ HE 571378

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไป นำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ และหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของอายุ ประสบการณ์ทำงาน หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัด

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นพยาบาลทั้งหมด 40 คน อายุเฉลี่ย 34.21 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.78 เป็นเพศหญิงทั้งหมด ร้อยละ 100 ส่วนใหญ่ สถานภาพโสด ร้อยละ 55.88 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 85.29 จำนวนปีในการทำงานมากกว่า 6-10 ปี ร้อยละ 32.35 รองลงมา ทำงานมากกว่า 13 ปี ร้อยละ 23.53 ประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งมากกว่า 6-10 ปี ร้อยละ 32.35 รองลงมา 0-2 ปี ร้อยละ 26.47 สถานที่ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยเคมีบำบัด 5จ ร้อยละ 44.12 หอผู้ป่วยพิเศษ ร้อยละ 29.41 และหน่วยเคมีบำบัดผู้ป่วยนอก 2จ ร้อยละ 26.47

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัด

ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาล 7 สมรรถนะหลักมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 1 นำเสนอ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัด (n=40 คน)

ข้อมูล	ผลการประเมินตนเอง		
	mean	SD	ระดับ
1 ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและบริหารยาเคมีบำบัด			
1.1 มีความรู้เรื่องยาเคมีบำบัด เช่น กลไกการออกฤทธิ์	3.06	0.74	มาก
1.2 มีความรู้เกี่ยวกับสูตรยาที่ใช้ในการรักษาโรคมะเร็งในปัจจุบัน	3.15	0.70	มาก
1.3 มีความเข้าใจหลักปฏิบัติและข้อกำหนดในการบริหารยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย	3.56	0.70	มากที่สุด
1.4 มีความสามารถในการให้ยาเคมีบำบัดผ่านทางหลอดเลือดดำส่วนปลายได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย	3.56	0.70	มากที่สุด
1.5 สามารถใช้หลักในการป้องกันการติดเชื้อในขณะปฏิบัติงานทุกขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง	3.68	0.53	มากที่สุด
1.6 บอกข้อบ่งชี้และใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองขณะบริหารยาเคมีบำบัดได้ถูกต้องทุกขั้นตอน	3.56	0.66	มากที่สุด
สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและบริหารยาเคมีบำบัด โดยรวม	3.43	0.54	มากที่สุด
2 สมรรถนะด้านการจัดการความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน			
2.1 สามารถปฏิบัติตามแนวทางป้องกันความเสี่ยงตามหลักอาชีวอนามัยในการบริหารยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย	3.53	0.56	มากที่สุด
2.2 สามารถใช้อุปกรณ์พิเศษ (Spill kit) เมื่อเกิดอุบัติเหตุของยาเคมีบำบัดหก ตกแตก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.44	0.61	มากที่สุด
2.3 มีทักษะในการช่วยเหลือผู้ป่วยเมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนจากยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้อง	3.44	0.75	มากที่สุด
2.4 มีทักษะในการปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)	3.12	0.59	มาก
2.5 มีทักษะในการช่วยแพทย์ในการให้ยาเคมีบำบัดทางช่องไขสันหลัง/อื่น ๆ	3.44	0.75	มากที่สุด
สมรรถนะด้านการจัดการความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน โดยรวม	3.39	0.50	มากที่สุด

สมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัด (n=40 คน)
(ต่อ)

ข้อมูล	ผลการประเมินตนเอง		
	mean	SD	ระดับ
3 สมรรถนะด้านการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อน ระหว่างและหลังได้รับยาเคมีบำบัด			
3.1 สามารถเฝ้าระวังติดตามประเมินอาการข้างเคียงของยา และสามารถจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง	3.47	0.71	มากที่สุด
3.2 มีทักษะในการตรวจสอบสภาพความแข็งแรงของร่างกายผู้ป่วยก่อนและหลังการรับยาเคมีบำบัด	3.47	0.61	มากที่สุด
3.3 มีทักษะในการตรวจสอบผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการของผู้ป่วยเพื่อประเมินผลก่อนและหลังการให้ยาเคมีบำบัด	3.59	0.61	มากที่สุด
3.4 สามารถวางแผนร่วมกับทีมงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.29	0.76	มากที่สุด
3.5 มีทักษะในการรวบรวมและตรวจสอบประวัติเจ็บป่วย การแพ้ยา และอื่น ๆ ของผู้ป่วยก่อนการได้รับยาเคมีบำบัด	3.41	0.66	มากที่สุด
3.6 สามารถประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้ป่วยและครอบครัวต่อแผนการรักษา และภาวะแทรกซ้อนจากการได้รับยาเคมีบำบัด	3.38	0.60	มากที่สุด
3.7 สามารถประเมินความพร้อมผู้ป่วยและครอบครัวทางด้านจิตใจ และจิตวิญญาณ	3.00	0.60	มาก
3.8 สามารถเตรียมสภาพแวดล้อม เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับทำหัตถการ รวมทั้งชุดอุปกรณ์ฉุกเฉินที่พร้อมใช้	3.38	0.69	มากที่สุด
3.9 สามารถวางแผนการจำหน่ายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	3.47	0.71	มากที่สุด
สมรรถนะด้านการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อน ระหว่างและหลังได้รับยาเคมีบำบัด	3.39	0.57	มากที่สุด
4 ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคและผลกระทบ			
4.1 มีความรู้ในหลักการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	3.26	0.62	มากที่สุด
4.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคมะเร็งในปัจจุบัน เช่น การผ่าตัด การฉายรังสีและยาเคมีบำบัด	3.06	0.60	มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัด (n=40 คน)
(ต่อ)

ข้อมูล	ผลการประเมินตนเอง		
	mean	SD	ระดับ
4.3 มีความเข้าใจเกี่ยวกับวงจรของเซลล์ การเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็งและเซลล์ปกติ และกลไกการเกิดโรคมะเร็ง	2.97	0.72	มาก
4.4 มีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งที่พบบ่อย	3.18	0.67	มาก
4.5 มีความรู้การรักษามะเร็งทางเลือกของผู้ป่วยโรคมะเร็งด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคและผลกระทบโดยรวม	2.94	0.65	มาก
5 ด้านการสื่อสาร การสอนและการให้ข้อมูล			
5.1 สามารถให้คำแนะนำและคำปรึกษาการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอาการข้างเคียงของยาเคมีบำบัด	3.56	0.61	มากที่สุด
5.2 ให้คำแนะนำกับผู้ป่วยถึงวิธีการปรับตัวต่ออาการหลังได้รับยาเคมีบำบัด	3.41	0.66	มากที่สุด
5.3 มีทักษะในการติดต่อสื่อสารทั้งวาจาและลายลักษณ์อักษรกับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.29	0.58	มากที่สุด
5.4 สามารถเขียนบันทึกทางการพยาบาล ในการให้ยาและอาการผิดปกติที่เกิดจากการได้รับยาเคมีบำบัด ได้ตรงประเด็น ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน และเป็นระบบ	3.18	0.72	มาก
5.5 สามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีกำลังใจและมีแรงใจในการบำบัดรักษา	3.38	0.65	มากที่สุด
5.6 มีทักษะของภาวะผู้นำทีมในการประสานงาน ระหว่าง ทีมสหสาขาวิชาชีพ	3.26	0.75	มากที่สุด
ด้านการสื่อสาร การสอนและการให้ข้อมูล โดยรวม	3.35	0.54	มากที่สุด
6 ด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ			
6.1 มีความรู้และปฏิบัติการพยาบาลภายใต้ กฎระเบียบจรรยาบรรณ วิชาชีพ พยาบาล และสิทธิผู้ป่วย	3.56	0.56	มากที่สุด
6.2 มีทัศนคติที่ดีต่อโรคมะเร็ง ผู้ป่วยมะเร็งและการรักษาโรคมะเร็งด้วยยาเคมีบำบัด	3.71	0.52	มากที่สุด

สมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัด (n=40 คน)
(ต่อ)

ข้อมูล	ผลการประเมินตนเอง		
	mean	SD	ระดับ
6.3 การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งเช่น มีความเอื้ออาทร เมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ	3.79	0.48	มากที่สุด
6.4 ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการตัดสินใจปัญหา	3.56	0.56	มากที่สุด
6.5 พัททษัสิทธิ์ผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม	3.71	0.52	มากที่สุด
ด้านจริยธรรมและการพัททษัสิทธิ์ โดยรวม	3.66	0.46	มากที่สุด
7 ด้านการพัฒนาความรู้ และการวิจัย			
7.1 เป็นผู้มีความกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	3.35		มากที่สุด
7.2 สามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพัฒนาหาความรู้และการติดต่อสื่อสารได้เป็นอย่างดี	2.56		มาก
7.3 มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์	2.94		มาก
7.4 สามารถนำข้อความรู้เชิงประจักษ์ เกี่ยวกับการรักษาโรคมะเร็งด้วยยาและยาเคมีบำบัดใหม่ ๆ มาพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง	2.94		มาก
ด้านการพัฒนาความรู้ และการวิจัย โดยรวม	2.94		มาก
สมรรถนะโดยรวม	133.62		มากที่สุด

ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและบริหารยาเคมีบำบัด

ผลการประเมินตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.43 SD 0.54 พบถึง 4 ใน 6 รายข้อที่พยาบาลประเมิน ค่าคะแนนในระดับมากที่สุด ดังนี้ สามารถใช้หลักในการป้องกันการติดเชื้อในขณะที่ปฏิบัติงานทุกขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจหลักปฏิบัติและข้อกำหนดในการบริหารยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย มีความสามารถในการให้ยาเคมีบำบัดผ่านทางหลอดเลือดดำส่วนปลาย ได้ถูกต้องและปลอดภัย

และบอกข้อบ่งชี้ และใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองขณะบริหารยาเคมีบำบัดได้ถูกต้องทุกขั้นตอน ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.68 , 3.56 , 3.56 , และ 3.56 ตามลำดับ

ด้านการจัดการความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน ผลการประเมินตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.39 SD 0.50 พบว่า 4 ใน 5 รายข้อที่พยาบาลประเมินในระดับมากที่สุด ดังนี้ สามารถปฏิบัติตามแนวทางป้องกันความเสี่ยงตามหลักอาชีวอนามัย ในการบริหารยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้องปลอดภัย สามารถใช้อุปกรณ์พิเศษ เมื่อเกิดอุบัติเหตุของยา

เคมีบำบัดตกแตกได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการช่วยเหลือผู้ป่วยเมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนจากยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้อง และมีทักษะในการช่วยแพทย์ในการให้ยาเคมีบำบัดทางช่องไขสันหลัง ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.52, 3.44, 3.44 และ 3.44 ตามลำดับ

ด้านการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อน ระหว่าง และหลังได้รับยาเคมีบำบัด ผลการประเมินตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.39 SD 0.57 พบถึง 8 ใน 9 รายข้อที่พยาบาลประเมินในระดับมากที่สุด ดังนี้ มีทักษะในการตรวจสอบผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการของผู้ป่วยเพื่อประเมินผลก่อนและหลังการให้ยาเคมีบำบัด สามารถเฝ้าระวังติดตามประเมินอาการข้างเคียงของยา และสามารถจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง มีทักษะในการตรวจสอบสภาพความแข็งแรงของร่างกายผู้ป่วยก่อนและหลังการรับยาเคมีบำบัด สามารถวางแผนการจำหน่ายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน มีทักษะในการรวบรวมและตรวจสอบประวัติเจ็บป่วย การแพ้ยา และอื่น ๆ ของผู้ป่วยก่อนการได้รับยาเคมีบำบัด สามารถประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้ป่วยและครอบครัวต่อแผนการรักษาและภาวะแทรกซ้อนจากการได้รับยาเคมีบำบัด สามารถเตรียมสภาพแวดล้อม เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับทำหัตถการรวมทั้งชุดอุปกรณ์ฉุกเฉินที่พร้อมใช้ และสามารถวางแผนร่วมกับทีมงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.59, 3.47, 3.47, 3.47, 3.41, 3.38, 3.38 และ 3.29 ตามลำดับ

ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคและผลกระทบ ผลการประเมินตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.08 SD 0.56 พบเพียง 1 ใน 5 รายข้อที่พยาบาลประเมินในระดับมากที่สุดคือ มีความรู้ในหลักการพยาบาลและ

ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คะแนนเฉลี่ย 3.26 สำหรับรายข้อที่ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3 คือมีความเข้าใจเกี่ยวกับวงจรของเซลล์มะเร็งเซลล์ปกติและกลไกการเกิดโรคมะเร็ง และมีความรู้การรักษากายการแพทย์ทางเลือกของผู้ป่วยโรคมะเร็ง

ด้านการสื่อสาร การสอนและการให้ข้อมูล ผลการประเมินตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.35 SD 0.54 พบ 5 ใน 6 รายข้อที่พยาบาลประเมินในระดับมากที่สุด คือ สามารถให้คำแนะนำและคำปรึกษาการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอาการข้างเคียงของยาเคมีบำบัด ให้คำแนะนำกับผู้ป่วยถึงวิธีการปรับตัวต่ออาการลักษณะภายหลังได้รับยาเคมีบำบัด สามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีกำลังใจและมีแรงใจในการบำบัดรักษา มีทักษะในการติดต่อสื่อสารทั้งวาจาและลายลักษณ์อักษรกับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีทักษะของผู้นำทีมในการประสานงานระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพ ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.56, 3.41, 3.38, 3.29 และ 3.26 ตามลำดับ

ด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ ผลการประเมินตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.66 SD 0.46 พบว่าทั้ง 5 รายข้อพยาบาลประเมินตนเองในระดับมากที่สุดตามลำดับคะแนนดังนี้พยาบาลผู้ป่วยมะเร็งด้วยความเอื้ออาทร มีทัศนคติที่ดีต่อโรคมะเร็ง ผู้ป่วยมะเร็งและการรักษา พิทักษ์สิทธิผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม มีความรู้และปฏิบัติการพยาบาลภายใต้กฎ ระเบียบจรรยาบรรณวิชาชีพ และสิทธิผู้ป่วย และ ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.79, 3.71, 3.71, 3.56, และ 3.56

ด้านการพัฒนาความรู้และการวิจัย ผลการประเมินตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.94; SD 0.57 พบถึง 3 ใน 5 รายข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3 ได้แก่

สมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพัฒนาหาความรู้และการติดต่อสื่อสารได้เป็นอย่างดี มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์ สามารถนำข้อความรู้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับการรักษาโรคมะเร็งด้วยยาและยาเคมีบำบัดใหม่ ๆ มาพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาการประเมินตนเอง สมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัดโดยรวม มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 133.62; SD 0.07 โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ คะแนน 3.66; SD 0.46 ด้านที่คะแนนต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาความรู้ และการวิจัย คะแนนเฉลี่ย 2.94; SD 0.57

การอภิปรายผล

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและบริหารยาเคมีบำบัด อภิปรายได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและบริหารยาเคมีบำบัดเป็นสมรรถนะที่สำคัญของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด การใช้ยาเคมีบำบัดอาจเกิดความเสี่ยงขึ้นได้ในทุกขั้นตอน ดังนั้นพยาบาลจะต้องมีการตรวจสอบกระบวนการใช้ยา เริ่มตั้งแต่การสั่งยา การจ่ายยา การให้ยา อย่างถูกต้อง มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันเพื่อความปลอดภัย และกำจัดขยะที่ปนเปื้อนยาเคมีบำบัดได้ถูกวิธี เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทั้งผู้ป่วยและผู้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับข้อกำหนดของสภาการพยาบาล¹ พยาบาลที่สามารถให้ยาเคมีบำบัดได้จะต้องมีความรู้ เรื่องยาเคมีบำบัดที่ใช้ในการรักษาโรคมะเร็งแต่ละชนิด สามารถบริหารยาเคมีบำบัดอย่างถูกต้องปลอดภัย จะเห็นว่าความรู้เกี่ยวกับกลไกการออกฤทธิ์และความรู้เกี่ยวกับสูตรยาที่ใช้ในการรักษาโรคมะเร็งในปัจจุบัน พยาบาลผู้ปฏิบัติประเมินตนเองอยู่ในระดับดี

2. ด้านการจัดการความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน อภิปรายได้ว่า พยาบาลจะต้องสามารถปฏิบัติตามแนวทางป้องกันความเสี่ยง ในการบริหารยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย สามารถใช้อุปกรณ์พิเศษ เมื่อเกิดอุบัติเหตุของยาเคมีบำบัด ตกแตก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการช่วยเหลือผู้ป่วยเมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนจากยาเคมีบำบัดได้อย่างถูกต้อง และต้องมีทักษะในการช่วยฟื้นคืนชีพ ดังนั้นควรส่งบุคลากรเข้าอบรมเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการช่วยฟื้นคืนชีพเป็นระยะ ยาเคมีบำบัดอาจมีอันตราย ดังนั้นพยาบาลต้องมีสมรรถนะในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง คนรอบข้างและสิ่งแวดล้อมด้วย³

3. ด้านการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนระหว่างและหลังได้รับยาเคมีบำบัด อภิปรายได้ว่า พยาบาล ผู้ปฏิบัติจะต้องประเมินความพร้อมของผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณก่อนได้รับยาเคมีบำบัด รวมทั้ง ประเมินผลข้างเคียงจากยาเคมีบำบัดในครั้งก่อนที่อาจมีการสะสมหรือส่งผลรุนแรงมากขึ้นในการมารับยาครั้งนี้ การให้ข้อมูลผู้ป่วยเกี่ยวกับภาวะโรค วิธีการรักษา ผลข้างเคียงที่เกิดขึ้น ใช้วิธีการสอนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เตรียมสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์สำหรับทำหัตถการ รวมทั้งชุดอุปกรณ์ฉุกเฉินที่พร้อมใช้ มีการวางแผนจำหน่ายได้ถูกต้อง

4. ด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคและผลกระทบ อภิปรายได้ว่า พยาบาลจะต้องมีความรู้ในหลักการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการรักษาในปัจจุบัน และวงจรชีวิตของเซลล์ กลไกการเกิดมะเร็ง ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งที่พบบ่อย และการรักษาการแพทย์ทางเลือกตามที่สภาการพยาบาลกำหนด จะเห็นว่า

สมรรถนะโดยรวมในด้านนี้ ควรจะต้องพัฒนาพยาบาลผู้ปฏิบัติให้มีสมรรถนะเพิ่มขึ้นได้

5. ด้านการสื่อสาร การสอนและการให้ข้อมูล พยาบาลผู้ปฏิบัติจะต้องมีสมรรถนะการสื่อสาร การสอนและการให้ข้อมูล เพื่อพัฒนาผู้ป่วยให้ดูแลตนเองเพื่อป้องกันอาการข้างเคียงของยาได้ถูกต้อง

6. ด้านจริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิเป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อภิปรายได้ว่าพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยจะต้องมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องในการตรวจรักษา สนับสนุนให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีส่วนร่วมในการแผนการรักษา มีการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย เป็นต้น

7. ด้านการพัฒนาความรู้และการวิจัยจะเห็นว่าสมรรถนะด้านการพัฒนาความรู้และการวิจัย ค่าคะแนนน้อยกว่าสมรรถนะด้านอื่น ๆ ดังนั้นจะต้องพัฒนาสมรรถนะผู้ปฏิบัติงานให้มากขึ้นเพื่อให้ความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำผลวิจัยมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่รับยาเคมีบำบัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอภิญา จำปามูล นำเสนอวิธีการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรมีหลากหลายวิธี การพัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้ผ่านระบบสารสนเทศ ได้รับการถ่ายทอดจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การเข้าร่วมทำงานเฉพาะกิจ การจัดโปรแกรมเรียนรู้ในหน่วยงาน ตลอดจนการเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องจากสถาบันการศึกษา⁶ สมรรถนะโดยรวมของพยาบาลผู้ปฏิบัติ ประเมินตนเอง ค่าเฉลี่ย 133.62 SD 0.07 อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นโรงเรียนแพทย์ มีการพัฒนาความรู้ทั้งภายในหน่วยงานและมีการอบรมหลักสูตรการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งที่รับยาเคมีบำบัดทุกปี ดังนั้นทั้งพยาบาลผู้ปฏิบัติมีโอกาสทั้งเป็นวิทยากรและเข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้ทำให้ได้ทราบสมรรถนะของพยาบาลผู้ปฏิบัติให้ยาเคมีบำบัดในมุมมองของตนเอง ทั้ง 7 ด้าน และสมรรถนะรายย่อยของแต่ละด้าน สามารถนำไปเป็นฐานการศึกษาต่อเนื่อง โดยการเจาะลึกเชิงคุณภาพ การวิจัยปฏิบัติการ และการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลเฉพาะกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัดให้ได้รับการดูแลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ เพิ่มคุณภาพชีวิต และลดภาวะแทรกซ้อน บรรเทาความทุกข์ทรมาน เพิ่มความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

กิตติกรรมประกาศ

ทีมวิจัยขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ทุนสนับสนุนจากโครงการวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2557

เอกสารอ้างอิง

1. สภาการพยาบาล. หลักสูตรการอบรมระยะสั้น สาขาการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัดหลักสูตรพื้นฐาน 10 วัน. กรุงเทพฯ: สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย; 2551. (เอกสารอัดสำเนา).
2. อุบล จ๋วงพานิช. คู่มือการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา; 2554.
3. นุจรี สันติสำราญวิไล, สุชาติ รัชชกุล. การศึกษาสมรรถนะพยาบาลผู้ปฏิบัติการให้ยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลสังกัดรัฐ. งามาธิบัติพยาบาลสาร 2553; 16 (1): 96-108.
4. Hamric A, et al. *Advanced Practice Nursing*. Philadelphia: Saunders; 2009
5. วิลวรรณ พันธุ์พุกษ์. การออกแบบการวัดตัวแปรในการวิจัยทางการพยาบาล. ขอนแก่น: ภาควิชาการศึกษาวิจัยและการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2544.

สมรรถนะของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

6. อภิญญา จำปามูล. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานในระบบราชการใหม่ของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง กฎหมายการประกอบวิชาชีพและการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเพื่อรองรับการประเมินผลการปฏิบัติงานระบบใหม่. ขอนแก่น: สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ; 2552.

Competencies of nurses in caring for patients receiving chemotherapy

Ubol Juangpanich¹RN, MSN,
Apinya Karomprat²RN, MSN,
Mutsee Sripan³RN, MA,
Natchaya Chaiyawong⁴RN, MSN

Abstract: This descriptive study aimed to describe chemotherapy nurses' competencies worked at Srinagarind hospital. The sample consisted of 40 chemotherapy nurses. The instrument used was the chemotherapy nurses' competencies questionnaires. Data were analyzed by descriptive statistics using mean and SD. Results revealed that mean scores of all seven main competencies of chemotherapy nurses which were at the high to the highest levels were: knowledge of chemotherapy and drug administration; risk and complication management; patients' preparation before-during and after chemotherapy administration; cancer knowledge and its impact; and communication, teaching and providing information respectively. The dimension on ethic and patient's rights competency was at the highest level, while the dimension on knowledge and research development competency was at the lowest level. The overall chemotherapy nurses' competency was at the high level. It is suggested that this data should be further used in planning for improving chemotherapy nurses' competencies.

Thai Journal of Nursing and Midwifery Practice 2015; 2(1) 69-81

Keywords: nursing competencies, chemotherapy administration.

¹Registered nurse senior professional level, Srinagarind Hospital, Khon Kaen University

²Registered nurse senior professional level, Srinagarind Hospital, Khon Kaen University

³Registered nurse professional level, Srinagarind Hospital, Khon Kaen University

⁴Registered nurse professional level, Srinagarind Hospital, Khon Kaen University